MAGVETÉS

TÖRÖKKOPPÁNY, SZOROSAD, SOMOGYDÖRÖCSKE, MIKLÓSI, KÁRA, ZICS, SOMOGYEGRES, KAPOLY, SOMOGYMEGGYES, PUSZTASZEMES ÉS KEREKI KÖZSÉGEK EGYHÁZI KULTURÁLIS LAPJA

2005. XIII. évf. - 3. szám - III. negyedév

A GAZDAG IFJAK KORA

Kétségkívül olyan történelmi korban élünk, amelyben a technikai és jóléti kultúránk annyira elkápráztat bennünket, hogy a legnagyobb kísértést az Isten nélküli életre történő berendezkedésünk jelenti. A fogyasztói társadalomban az a naiv hit alakul ki sokakban, hogy lényegében bármit megtehetnek, vagy legalábbis megtehetnének, ha volna elegendő pénzük. Úgy érzik, nincs is szükségük másra – még Istenre se –, csak sok pénzre. Ez határozza meg gondolkozásukat, munkavégzésüket, beszédjüket, igyekezetüket, sajnálatosan beszűkülve.

Rengeteg ember él úgy körülöttünk, hogy tulajdonképpen semmi konkrét elképzelése sincs az élet értelméről. Felnövekvő ifjúságunkat szemlélve lassan egyre többen hangoztatják a magyar közoktatás csődjét.

Nagy szabadságát hangsúlyozva az ember viszonylagosnak gondol mindent. Elveszítette azt a biztos pontot, abszolút tekintélyt és mércét, amelyhez ragaszkodva eligazodhatna az élet útvesztőiben, és a kételkedés embereként gondolja magát nagynak. Elhagyta, elcserélte, elveszítette, vagy éppen eltagadták előle a legfontosabbat. Egyikünk sem hordozza létének értelmét önmagában!

Egyéni sorsunkban csupán néhány évtized szükséges ahhoz, hogy keservesen megtapasztaljuk csak önmagunkban bízó énünk esendő voltát. Az önzés önzéssel szembesülve válik kibírhatatlanná. Nem véletlenül az Egyesült Nemzetek Szövetségének Világegészségügyi Szervezete a depressziót tartja a 21. század legnagyobb egészségügyi problémájának. Központját veszítette el az Istennek hátat fordító ember.

A depressziótól szenvedő társaink megtapasztalják a mellőzöttség, a magány, de különösen a tehetetlenség és a hasznavehetetlenség érzését. Ellenségessé válik számukra a világ mindaddig, míg az *én*-központúságuk foglyai maradnak. Az élet habzsolása, magunkba fordulás nézőpontjából semmit sem érthetünk meg Istenből, s ezáltal végső soron zátonyra futhat életünk.

Jézus mondta: *„Aki folyvást azon fáradozik, hogy életét megmentse, elveszíti, aki ellenben elveszíti, az megmenti" (Lk 17,33).*

Ez valójában azt jelenti, hogy nem szabad mindent az „én" szempontjából néznünk. Ne azon keseregjünk, hogy mit kaptunk, vagy mit nem kaptunk az élettől. Meg kell tanulnunk felülemelkedni ezen a kérdésen, helyette azt kell megkérdeznünk magunktól: jelen helyzetben, képességeink szerint mit tehetünk, hogy környezetünk szebb, jobb és igazabb legyen, mások boldogulását hogyan segíthetnénk?

Az a szeretetéhség, amely mindannyiunk lelke mélyén ott található, csak akkor csillapodhat, ha merjük az ajándékozás gesztusát vállalni. A szeretet csak a visszasugárzása által képes növekedni. Adnom kell először ahhoz, hogy kapjak.

Aki ma hiteles keresztény életet akar élni, annak közel sincs könnyű dolga. A liberalizmust abszolutizálva a keresztény alapelveket nemegyszer intézményesen kérdőjelezik meg. Annak az embernek, aki komolyan akarja venni keresztény hitét, az árral szemben kell úsznia. Ráadásul gyakran úgy érzi, egyedül marad. Meg kell tapasztalni gyengeségét ahhoz, hogy Isten ereje eltölthesse.

A felszínesség nem a hiteles Isten-keresés útja. *Tertulianus* már a 4. században figyelmeztette a keresztényeket: *Krisztus nem azt mondta, én vagyok a szokás, hanem azt, hogy én vagyok az igazság.* Krisztus ugyanis nem egyszerűen a szokást törvényesíti, hanem ellenkezőleg: éppen kivezet a langyos, szokványos, felszínesen sodródó életből. Radikális változást akar, szűk ösvényen akar elindítani bennünket, hogy osztatlan szívvel keressük, *ami igaz,* ami megadja emberi természetünknek az abszolút irányt.

Jeleket mindannyian kapunk. Meghívásokat, sokszor egészen halkan. A hívő ember a világtörténelem nagy eseményeiben éppen úgy meglátja Isten „ujját", mint saját élete történéseiben. Általában visszatekintve ismerhetjük fel, hogy barátaink, találkozásaink által, egy könyv, vagy akár egy vélt kudarc, sőt balesetek, katasztrófák által hogyan terelget bennünket az Úr.

Sok útjelző tábla mellett suhanunk el valamennyien. Harangszó is figyelmeztet bennünket napjában többször. Mégis, nagyon kevesen kockáztatjuk meg azt az életen átívelő kalandot, hogy mélységes bizalommal Isten felé ugrunk.

Jézust egyszer felkereste egy gazdag ifjú, hogy útmutatást kérjen tőle: *mit tegyen, hogy elnyerje az örök életet.* S amikor megkapta a legnagyszerűbb, legélesebb, hitet kívánó meghívást Krisztus követésére, lehajtott fejjel, szomorúan távozott, mert nagy vagyona volt.

Sok „gazdag ifjú" él ma körülöttünk. Elbűvöli magát tehetsége, anyagi háttere, szépsége, megrettenti ösztönei legyőzhetetlennek tűnő ereje. S a kezdeti nagyszerű lelkesedés lelohad, amikor egy életre szóló elkötelezésről esik szó. Pedig csak hűséges kitartásunkkal bizonyíthatjuk döntéseink komolyságát. A kegyelemhez idő kell.

Bizonyos szabályok, törvények megtartása még nem hit. Az igazi hit bizalom, mélységes Istenre hagyatkozás, fenntartások nélküli együttműködési készség.

Olyan kevés dolog függ valójában tőlünk, s mégis mennyire görcsösen ragaszkodunk ahhoz a kevéshez! Kicsinyesen Istentől féltjük szabadságunkat, életünk megcsillanó lehetőségeinek varázsát, s ezzel a hamis féltéssel a kicsik vélt megszerzésére cseréljük fel a Legnagyobbat.

Isten, aki meghallgat, felelősségvállalásra tanít, de nem vállalja át tőlünk a felelősséget. Azt szeretné megértetni velünk, hogy felelősen kell leélni életünket, s képessé kell válnunk arra, hogy életünk végén egyszer majd elé álljunk.

Imre atya

Nemzeti Eucharisztikus Kongresszus

Tavaly októberben II. János Pál pápa meghirdette az Eucharisztia Évét. Többek között arra hívta fel a figyelmet *Mane nobiscum Domine* kezdetű apostoli levelében, hogy az Eucharisztia a kommunió, a szeretetközösség forrása, amit a hívő ember alapvetően az Egyház tagjaként tud megélni.

Az ünnepi év magyarországi záró eseménye a budapesti Szent István-bazilikában szeptember 17-én megrendezett Nemzeti Eucharisztikus Kongresszus volt. A bazilika és az előtte levő tér korlátozott befogadó képessége miatt az egyes egyházmegyékből csak megadott számú résztvevő mehetett el.

Kapolyi „küldöttségünk" a tabiakhoz csatlakozott. A tabi római katolikus iskola énekkarával képviseltette magát. Buszunkon *dr. Takács Lajos* apátplébános vezetésével az ünnephez illően imádkoztunk, énekeltünk. Híres emberek tanúságtételéről is hallhattunk beszámolókat.

Csak belépővel lehetett a bazilika területére bejutni. A téren katolikus kiadók könyvei közül vásárolhattunk. Az egyes egyházmegyék sorra bemutatkoztak. Délelőtti programként a kihangosított téren nagy kivetítőkön keresztül láthattuk és hallhattuk *Varga László* atya, kaposvári plébános és *dr. Seregély István* egri érsek úr elmélkedéseit. Majd négy, ill. ötgyermekes katolikus házaspár tanúságtétele erősített bennünket. Örömmel hallottuk, hogy az ötgyermekes családból

Simon András grafikája

az egyik fiú már felszentelt pap, a másik pedig diakónus. Keresztény szellemiségű zenekarok is felléptek, énekeltek Istenről, Jézusról.

A felújított, csodálatosan szép bazilikába csak délután sikerült bejutnunk. A zsúfolásig megtelt templomban öt fiatal beszámolt a kölni ifjúsági találkozóról. A bazilikában is több kivetítőn követhettük az eseményeket.

Délután négy órától egyórás szentségimádást tartottunk, majd részt vehettünk a befejező főpapi szentmisén, amelyet *dr. Erdő Péter* bíboros érsek *dr. Seregély István* egri érsekkel, valamint az egyházmegyék püspökeivel és papjaival együtt mutatott be.

Nagyon szép lelki élmény volt számunkra ez a zarándoklat.

Ringler Jánosné
Kapoly

Marcell pápa miséjén

Július 16-án, a szombat esti szentmisén a somogydöröcskeiek, másnap a törökkoppányiak ismerhették meg a budapesti

Fotó: Zoltán Péter

Liszt Ferenc kórus énektehetségeit. *Farkas Mária* tanárnő, a kórus karnagya vezetésével csodálatos zenei élménnyel tették emlékezetessé találkozásainkat.

Már nem először kápráztattak el bennünket, az új döröcskei kis templomunk oltárszentelésekor is ők énekeltek. Most *Palestrina* híres művét, az 1555-ben tragikus hirtelenséggel elhunyt *Marcell pápa* emlékére írt miséjét adták elő, igencsak felemelően. Nagyon köszönjük!

Jenő atya

Megújított lépcső

A **miklósi** önkormányzat dolgozói búcsúra felújították a templomba vezető lépcsőt. A korábbi téglalépcső az elmúlt telek folyamán több helyen felfagyott, ezért balesetveszélyessé vált. A díszburkolati betonelemek remélhetőleg időállóbbaknak bizonyulnak. Köszönjük, hogy a község költségvetéséből és pályázati pénzekből sikerült ezt a felújítást elvégezni.

A templom és a temető állapota a falu lelkiismeretét tükrözi. Igyekszünk mindent megtenni, hogy erőnk szerint szépüljenek az egyházi épületek. Valamennyiünk feladata jó karban tartásuk. Nagyon örülünk, ha segítőkészséget tapasztalunk az állami vezetők részéről is. Akár a templom környékének rendberakásánál, fűnyírásnál, vagy a templomok felújításánál.

Somogymeggyesen a templom ablakainak rendbetételéhez járultak hozzá önkormányzati dolgozók. Önzetlen segítségük nélkül, az egyházközség csekély jövedelme miatt, sajnos a legsürgősebb munkák is halasztódnának.

Szerk.

A múlt értékeit megbecsülő falu

A falumúzeum

Bősze Gábor, a helyi általános iskola egykori tanára, megnyitó beszédében megköszönte a falu lakosságának a régiségek összegyűjtését, a sok segítséget a helytörténeti munkája során, az önkormányzat dolgozóinak az egykori szolgálati lakás rendbetételét, falumúzeummá alakítását. A nyugdíjas pedagógus szorosadi helytörténeti gyűjteményéből több tárgyat itt mutatnak be ezentúl.

Vida Irén tanárnő irányította a szakszerű berendezést. A Törökkoppányba látogatóknak mindenképpen érdemes felkeresniük a gyűjteményt.

Az udvaron megtalálható a régi parasztszekér mellett többek között a kubikostalicska, faszánkó, régi szőlőprés és a működőképes kalmárrosta is. (A későbbiekben fontos lesz ezeknek a hosszú évtizedek óta megvédett tárgyaknak fedett helyre kerülése.)

Az egyik szobában a különféle falusi mesterségekhez kapcsolódó tárgyakat láthatunk, a másikban régi koppányi bútorokkal, szőttesekkel ismerkedhetünk meg, szinte megérint a 19–20. századi falusi szobabelső hangulata. Megtalálhatók a gyűjteményben a népi vallásossággal kapcsolatos tárgyak mellett a helyi népviselet megőrzött darabjai, a híres fehérhímzés és a díszes pillék is.

A népművészet jelenkori mestereinek munkáit a híres koppányi hímes tojások reprezentálják. Egy kisebb terem falát *Zoltán Péter*, Somogydöröcskén élő fotóművész felvételei díszítik.

Igazán dicséretes és tiszteletre méltó, hogy haszon-centrikus világunkban a helyi önkormányzat mert áldozatot hozni a múlt értékeinek megőrzéséért.

(A gyűjtemény megtekinthető a közelben lakó Rácz Lászlóné, Ilonka néni vezetésével.)

szerk.

A felavatott főtér

A törökkoppányi főtér felavatása és a templomkert felszentelése 2005. június 25-én történt. (A pályáztatás és a munka részleteiről már előző számunkban beszámoltunk.)

A szombati ünnepségre a faluból elszármazottak is kaptak meghívót. Közülük kétszáz család mintegy 750 hozzátartozója jött el a rendezvényre. Volt, aki Svédországból érkezett haza az ünnepségre.

A hajdani Törökkoppány egykor mezőváros volt, de mindmáig igyekszik megőrizni a Koppány-völgyi falvak között vezető helyét. Pedig sajnos lakossága az elmúlt évtizedekben a felére zsugorodott, a legutóbbi népszámlálás idején 467-en éltek a településen. Ezért is különösen jelentősek a közösséget összetartó, hazahívó rendezvények.

A tér átadását állami részről *Baranyai Sándor* az MVH (Magyar Vidékfejlesztési Hivatal) megyei regionális kirendeltségének vezetője végezte. Az egyházi megáldás után az ünnepi szentmiséig majdnem egy órányi idő volt még hátra. Ez alatt ünnepélyesen megnyitották az iskola melletti, önkormányzat tulajdonában lévő épületben az új helytörténeti gyűjteményt.

Andocsi zarándoklat

régen és ma

Szeptember 8-a, Kisboldogasszony ünnepe Törökkoppányban időtlen idők óta összekapcsolódott az andocsi búcsújárással.

Régen, kora hajnalban a templomból indult a gyalogos processzió, amelyen a falu lakosságának döntő többsége részt vett. Elöl a fiatalok vitték egymást váltva a földíszített feszületet és a két Máriás zászlót. Utánuk a plébános atya a kántorral és az előénekessel, majd rendezett sorban a többiek következtek. Harangszó kísérte őket a falu határáig. Menet közben imádkoztak, énekeltek, rövid pihenőt valamelyik útszéli keresztnél tartottak.

A távolabbi falukból (Koppányszántó, Értény, Nagykónyi stb.) az ünnepet megelőző kora délután indultak a zarándokok, akiket illő volt harangszóval köszönteni. Néhány fiú a templomtoronyban őrködött, figyelt, ha az átvonuló processzió elért a szélső házakig, meghúzták a harangokat. A templomtéren már nagy gyereksereg fogadta őket. Lovas kocsi hozta utánuk a csomagjaikat, amelyre a kisebb gyerekek fölkapaszkodhattak útközben, ha elfáradtak.

Az andocsi templomban estétől hajnalig tartó virrasztás volt. Nem tudom, ad-e olyan maradandó, életre szóló élményt a mai gyerekeknek egy külföldi turistaút, vagy kirándulás, mint nekünk gyerekkorunkban az andocsi búcsú adott, amelyre szüleinkkel együtt mentünk 8–10 éves korunktól kezdve.

Idén néhányan, idősebb asszonyok úgy döntöttünk, folytatjuk az ősi hagyományt. Bár gyalog már nem tudnánk menni, kisbusszal zarándokoltunk az andocsi Szűzanyához. Mint régen, bennünket is harangszó indított a koppányi templomból az ünnep délelőttjén. Vittük a virágfüzérrel feldíszített feszületet, útközben énekeltünk.

Meghatódva, az ősi búcsújáró énekkel léptünk az andocsi kegytemplomba:

„Köszönteni jöttünk, óh Mária,
Neked hálát adni Krisztus anyja."

Úgy éreztük, a Szűzanya ide vár minket, mint régen, hogy hálát adhassunk sokévi pártfogásáért és letehessük örömeinket, gondjainkat, terhünket az ő oltára elé. Áldását kértük családjainkra, és azokra is, akik nem tudtak velünk jönni. Adott a Szent Szűz nagy lelki erőt, vigaszt, olyan megnyugvást, amilyent csak ő tud adni.

Hazánkért is imádkoztunk, régi énekkel:

Elárvult nép ajkán, fölcsendül az ének,
Légy Mária anyja Árpád nemzetének.
Messze tévedett már, elfelejtett Téged,
Visszavonja hozzád a gyásszal telt élet.
De már könny szemében, könyörülj e népen
Kívüled oltalom, sem földön sem égen.

11 órakor szentmisén vettünk részt, majd felsorakoztunk a kegyszobor előtt, hogy elbúcsúzzunk Máriától, Andocstól.

A régi gyalogos búcsújárókat a koppányi faluszélen a keresztnél már várták a kisebb gyerekek és az idős emberek. A gyerekek a búcsúfia, kisebb ajándék reményében, az öregek pedig azért, hogy ők is részesülhessenek a búcsú kegyelmeiben. Harangszó kísérte a megérkezetteket, mint induláskor.

Mi az idén szerényebben, de lélekben megerősödve, boldogan és épségben értünk haza. Megfogadtuk: ha a jövő évben még életben és erőben tart minket a Jó Isten, újra elmegyünk az andocsi Szűzanyához.

Szabó Róbertné
Törökkoppány

Nagycsaládosok rövid hétvégéje

A Magvetés olvasói talán még emlékeznek rá, hogy tavaly nagycsaládos barátaink miklósi sátorozásáról írtunk. Úgy látszik, annyira szívükbe zárták a falut, hogy idén májusban már többen kérdezték tőlünk: ugye most is szervezünk hasonlót? Mit lehetett hát tenni? Szerveztünk...

Augusztus első hétvégéjét választottuk az összejövetel időpontjául.

A megállapodott pénteken reggel a korábbi csapadékos napok folytatásaként még mindig esett az eső, és hiába állt el dél körül, kénytelenek voltunk felhívni mind a nyolc családot, hogy egy nappal későbbre kell halasztanunk az érkezést.

Tehát szombaton futottak be a vendégek, és ebben az évben nagy örömünkre el tudott jönni *dr. Osztie Zoltán* atya is, aki tulajdonképpen ezt a társaságot összefogja, vezeti.

Röviddel déli 12 óra után ránk dudált Imre atya, és az addig összegyűlt 18 felnőtt és 33 kisebb-nagyobb gyerek átfurikázott Törökkoppányba. Először megnéztük a falu szépen felújított templomát, sok érdekeset hallottunk Koppány-völgyéről, és az összegyűjtött múzeumi anyagot is szemügyre vettük. Egyik-másik eszközt látva nem is volt olyan egyszerű rájönni, mire használhatták azokat nagyszüleink.

A kulturális programot gasztronómiai követte. Jenő atya meghívására átvonultunk a plébániára, ahol Edit néni és Margit néni nagyszerű ebédet tett elénk. (Normális esetben nem is nagyon szeretem a vadast, de ebből kétszer is szedtem, olyan kitűnő volt. Tényleg!) Ezúton is köszönjük szépen a fáradozásukat!

A jó ebédet le is kellett mozognunk. Imre atya vezetésével a falu közelében található török kúthoz kirándultunk. Az idő már sokkal barátságosabb arcát mutatta, így a kirándulás után Miklósiba visszatérve végre felverhettük a sátrakat, majd előkerült a focilabda, és irány a pálya! A játékot látva Zoltán atyáról sem gondolta volna senki, hogy ő vezeti a Belvárosi Plébániát. Aki nem állt be, az a játszótéren töltötte az időt, élvezte a várva várt napsütést.

Miklósitól ismét megkaptuk erre a hétvégére a kultúrházat – köszönet érte –, így a vacsorát már ott fogyasztottuk el.

Vasárnap Jenő atyát szusszanásnyi pihenőhöz juttatva Zoltán atya misézett a miklósi templomban. A délelőtt további részében a gyerekek külön játszottak, a felnőttek kicsit félrevonultak, és a szokatlan csöndben nyugodtan beszélgettek – a gyerekekről. Ebéd a kultúrházban, majd sátorbontás. Az összepakolt holmikkal aztán megindult az autókaraván Andocsra. Ez volt a záróprogram. Nagyon szép a templom, és a ruhagyűjtemény is különleges.

Aki nem sietett, még velünk vacsorázott Miklósiban, a többiektől Andocson elköszöntünk. Mindenki egyetértett abban, hogy ez volt a nyár legrövidebb hétvégéje.

Hesz Marianna

SÜMEGEN VOLTUNK

A közös zarándoklatok, kirándulások összekovácsolják a hívő embereket. Ezen kívül kitágítja látóterünket, ha messzi vidékek embereivel, kulturális és természeti értékeivel ismerkedünk.

Zarándoklat betonkeverő segítségével

Így nem csoda, hogy egyre többen kérdezgették tőlünk:

– Mikor szerveznek már atya egy közös kirándulást?

Bár egy buszos út lebonyolítása sok feladatot jelent – buszrendelés, résztvevők toborzása, figyelem, hogy lehetőleg se többen, se kevesebben ne legyünk, mint a jármű ülőhelyeinek száma, az útvonal előzetes bejárása, program összeállítása, információgyűjtés –, a sokszori kérés végül is eredményt hozott. Szeptember 10-én elindult Törökkoppányból a buszunk Sümeg felé. Legfontosabb célunk a ferences szerzetesek által gondozott Mária kegyhely felkeresése volt.

Az időjárás alakulása nem írható a szervezők számlájára. Szemerkélő esőben hagyta el a Zicsig megtelt buszunk lelkipásztori területünk határát. Buzgó lelkesedésünket ez nem törhette le, imádkozva, énekelve teltek a kilométerek.

Első megállóként Fenékpusztára fordult be a buszunk. Itt egy római erőd és a 4. században épített bazilika alapfalainak megtekintését terveztük. A csöpörgő eső miatt ez a megállás akár a tervezettnél rövidebb is lehetett volna, ha...

Ez a „ha" egy óra csúszást jelentett, mert buszunk fordulás közben Fenékpusztán stílszerűen megfeneklett. Zarándok népünk megtapasztalta, milyen keveset ér nagynak gondolt ereje: a busztolás reménytelen próbálkozásnak bizonyult. A Gondviselés végül is egy betonkeverő gép segítségével lendített át bennünket a problémán – azaz húzott vissza az útra –, amihez összekötőként a pusztai emberek drótkötele és szíves segítsége is szükségeltetett.

Az időcsúszás miatt a zalaszántói gótikus templom megtekintését későbbre halasztottuk, mert a sümegi kegytemplomban 11 órai kezdetre beszéltünk meg egy szentmisét.

A szerzetes atyák nagyon szívesen fogadtak, a gyönyörűen felújított kegytemplomban felhangzott kántoraink vezetésével a zarándokok szívből jövő éneke. A szentmise előtt és alatt a ferences atyák szentgyónási lehetőséget biztosítottak.

Ebéd előtt még Sümeg híres plébániatemplomát is megnéztük. F. A. Maulbertsch barokk freskóit a helyi plébános szakszerű bemutatásával csodálhattuk körbe.

Az otthonról hozott ebédünk elfogyasztása után kettévált csoportunk. Az idősebbeket, nehezebben járókat Jenő atya vette pártfogásba. Végigbotozták a püspöki palotát, majd a kegytemplomba tértek vissza. Itt az örvendetes rózsafüzér elmondása közben azon is elmélkedhettek: milyen jó, hogy fedett helyen vannak.

Az ifjúsággal és a magas hegytől meg nem riadókkal felkapaszkodtunk a várba. Felettünk nagy, sötét felhő kerengett, ami hamarosan ránk zúdította terhét. Mire elértük a várkaput, lábaink alatt a sziklákon kisebb patakként zúdult le a víz. Kezdtük áldani az esernyő feltalálóját, legalábbis azok, akik e nagyszerű eszközt a fejünk fölött tarthattuk és nem a buszban őrizgették.

A vár kiállításai sok mindenért kárpótoltak bennünket. Valójában a fegyelmezéssel se volt probléma, a várudvaron felállított kalodába se kényszerítettünk senkit, sőt Noni is önszántából kapaszkodott fel a máglyára miután a boszorkányégetést tanulmányozta a kínzókamrában. Az egyik iskolás fiú szerint kár volt a fáradságért, mert a vizes fát úgysem tudtuk volna begyújtani...

A várásatás során előkerült leletek, a fegyverkiállítás, a bognár- és kovácsműhely, a kürtőskalács sütés, *Goda László* budapesti fafaragó „Magyar királyság fából faragott vármegye címerei" kiállítás megtekintése után mindannyian egyetértettünk abban, hogy érdemes volt vállalni a meredek utat a várba.

Csendesedő esőben értünk vissza a ferences templomhoz. Sümeg híres múzeumát a tér túloldalán, Kisfaludy Sándor házában rendezték be. A tervezett buszindulásig még volt annyi időnk, hogy a gazdag geológiai, helytörténeti, képzőművészeti és irodalmi kiállítást megnézhettük.

Buszunk hazafelé fordulva rövid időre Zalaszántó legnagyobb nevezetességénél megállt. A frissen meszelt templom a környék legépebben megmaradt gótikus műemléke. Megcsodáltuk faragott mérműveit, 15. századi tabernákulumát, majd a támpillérek előtt gyönyörű napsütésben fényképezkedett le csoportunk.

Otthonunk felé közeledve énekléssel, imádsággal röpült az idő. Mivel falvaink ősi búcsújáró helye Andocs, este 7 órakor egy fohász erejéig ebbe a templomba is betértünk. Hálát adtunk utunk sikeréért, s kéréseinket újra a Szűzanya elé tártuk.

Imre atya

Hősi emlékmű avatása Kerekiben

A második világháború során, 1944. június 16-án a Magyar Légierő vadászgépei a Balaton és a mi térségünk felett légi csatát vívtak az ellenséges bombázókkal, valamint a kíséretükben lévő vadászgépekkel. Azon a napon több ellenséges és magyar gép is lezuhant. Kerekiben a vizes, ingoványos területen csapódott le *Pászty István* 22 éves hadnagy eltalált Messerschmittje.

A mocsaras részbe fúródott roncsok kiemelésével többször is kísérleteztek. A próbálkozások csak 2003 nyarán hoztak eredményt, amint erről a Magvetés 2003/2. számában már beszámoltunk. *Herczeg Zsolt* markolós segítségével a lellei búvár klub tagjai a felszínre hozták a repülőgép motorját és egyes darabjait. A háborús relikviák a szolnoki múzeumba kerültek.

A roncsok kiemelésekor vetődött fel a lakosságban és a polgármesterben a javaslat, hogy a tragédia helyszínének közelében emlékművet állítsanak fel. Számos adományozó jóvoltából a terv valóra válhatott: 2005. június 19-én megtörtént az emlékmű felavatása.

A Légierő Fúvós Zenekara, a huszárok, a kereki mazsoret csoport, a meghívott vendégek és a lakosság együtt vonult a közösségi háztól az emlékműhöz. Ott a Himnusz elhangzása után elsőként *Marton Lajos* Kereki polgármestere köszöntötte a megjelenteket, majd méltatta Pászty István és a magyar pilóták hősiességét.

Ezután *Sági János*, a légierő vezérőrnagya, majd *dr. Gyenesei István*, a Somogy Megyei Közgyűlés elnöke mondott ünnepi beszédet. Ők ketten végezték az emlékmű leleplezését is.

Ökumenikus egyházi szertartás keretében megáldották, felszentelték az emlékművet. *Dr. Szabó Tamás* dandártábornok a Római Katolikus Tábori Püspökségtől, *Lakner Pál* ezredes a Protestáns Tábori Püspökség részéről, ill. a helyi egyházközség nevében *Galbavy Jenő József* S.J.P. prior atya közösen végezték a szent szolgálatot.

Elsőként Pászty István családtagjai, hozzátartozói helyezték el koszorújukat az emlékmű talapzatára. Majd a Magyar Légierő Parancsnoksága, a társközségek polgármesterei, a Magyar Veterán Repülők Szövetsége, Kereki polgármestere és a Somogy Megyei Közgyűlés elnöke rótta le kegyeletét. A koszorúzás alatt a légierő gépe tiszteletköröket írt le az ünneplő közönség felett. Befejezésképpen 3 ejtőernyős ugrott a sportpályára.

Az ünnepségen részt vettek a Kecskeméten jelenleg is működő Puma Repülőszázad aktív tisztjei és a 2. világháborúban a Puma Vadászrepülő ezredben harcoló pilóták ma is élő tagjai, akik harcostársai voltak az itt lezuhant Pászty István hadnagynak.

Üdítővel, sörrel és egy tányér gulyással látták vendégül az avatáson megjelenteket a falu vezetői.

Emlékmű állításunkkal szeretnénk megőrizni mindazok emlékét, akik a 2. világháborúban életüket áldozták a haza védelmében.

Király Sándor
Kereki

MAGVACSKA

Hittansarok

Megérkeztek az őszi fejtörők! Reméljük, többen nekivágtok a megoldásnak, mint korábban. Bátran kérjetek segítséget szüleiteiktől, ill. a hittankönyvet is érdemes jobban megnézni. A nyári rejtvények helyes megfejtéséért **Városi Adrienn** 7. osztályos tanuló (Törökkoppány) jelentkezhet jutalomért Imre atyánál.

ALSÓSOKNAK:

1. ***Keresztrejtvény:*** *A szavak kezdőbetűi függőlegesen összeolvasva egy szép bibliai idézetet adnak megfejtésül.*

– – – – –	Valódi, más szóval
– – – –	Gyorsan megy
– – – – – –	A . . . . . és a hangya (mese)
– – – –	Napszak
– – –	Vízparti növény
– – – –	Az egyik szülő
– – – – – – –	A hét egyik napja
– – – –	Muzsika, más szóval
– – –	Csapadékfajta
– – – –	Énekesmadár
– – – – –	Táplálkozik
– – – – – – –	Tavaszi hagymás növény
– – – – –	A legfejlettebb élőlény
– – – –	Tamás becézve

2. *Jézus a kereszten hűséges tanítványára bízta édesanyját: „Asszony, íme a te fiad – íme a te anyád". Fenti rejtvényünk megfejtése is az ő evangéliumából való. Kire gondoltunk?*

FELSŐSÖKNEK:

1. *A szentek nyomában.* Szeptember–október hónap szentjei közül válogattunk. Melyik meghatározás melyik szentre vonatkozik? Párosítsd a neveket a meghatározás előtti számmal.

1. Itáliai bencés szerzetes, Imre herceg nevelője. Emlékét egy hegy neve őrzi.	**Mihály**
2. A mennyei seregek vezére, a gonosz lélek elleni harc vezetője.	**Jeromos**
3. A Bibliát görögről, héberről latinra fordító, tudós egyházatya.	**Gellért**
4. Apostol és evangélista, korábban vámszedő volt.	**Lukács**
5. Rendalapító szerzetes, a krisztusi szegénység hirdetője.	**Máté**
6. Pál apostol kísérője, ő írta az Apostolok Cselekedeteit.	**Assisi Ferenc**

2. *Tudod-e?* Jelöld meg a helyes választ a három közül!
   1. Hol van Assisi?
      A) Spanyolország B) Olaszország C) Franciaország
   2. Ki a kapolyi templom védőszentje?
      A) Szt. Mihály B) Szt. János C) Szt. Máté
   3. Melyik egyházmegye első püspöke volt Szt. Gellért?
      A) Váci B) Győri C) Szeged-Csanádi

B. Z.

MÚLTIDÉZŐ

Dűlőneveink nyomában, 16.: *Csicsal*

Napjainkban Somogymeggyes részeként ismert ez a helynév. 1947-ben hét önálló pusztát egyesítettek Somogymeggyes néven, melyek közül Csicsal a legnagyobb múltú.

Első okleveles említése 1251-ből való, amikor már templomos, nagy faluként említik. Korábbi létezésére utal az egyik kertben talált III. Béla korabeli (1172 és 1196 közötti időkben készített) rézpénz.

A település nevét a régi magyar nyelvemlékbeli *Csicsa* személynévből eredeztetik.

A tatárjárás után egy évtizeddel, 1251-ben, a klerikus *Csicsali Márton* deák megjelent a veszprémi káptalan előtt, s nagylelkű adományt tett Pál tihanyi apátnak: rokonai jelenlétében és azok ellentmondása nélkül a maga lelke üdvösségéért Szt. Ányos tihanyi egyházának adta *Chychol* faluban levő egész birtokát. Az adománylevélből megtudhatjuk, hogy a faluban udvarháza (kuriája) is volt, nagy, fákkal beültetett kerttel. A település déli részén levő 15 hold földje mellett a *Szent Üdvözítő (St. Salvator)* egyházánál 7 hold trágyázott földet, valamint két helyen levő szőlőjét és Kapoly felé húzódó erdejét is az apátságnak adományozta. Csicsali Márton deák és anyjának nagylelkű adománya összesen 844 holdnyi területet tett ki. Ha ehhez hozzávesszük két korábbi donátor (István bihari prépost és Csicsali János adományozók) földterületeit, érthető, hogy a megnövekedett birtok gondozására a tihanyi apát megígérte egyik szerzetese állandó csicsali tartózkodását.

Az oklevélből megismerhetjük Csicsal Árpád-kori templomának nevét is. A Szent Üdvözítőről nevezett Isten háza alapjait a Fő utca 75. sz. ház kertje rejtheti. Ősi szokás szerint a templom körül létesült a temető. *Rigó Sándorné* elmondása szerint még a templomhelytől számított 5. telek területén is kerültek elő a földmunkák során embercsontok.

A 14. századi falu nagyságára következtethetünk az 1333–35-ben beszedett pápai tized mértékéből. A jegyzőkönyvből ismerjük Csicsal akkori papjának nevét is: *Nicolaus* (Miklós) 40 kis dénárt fizetett a Szentszék javára. Ez alapján a falu méretét a korabeli Kapollyal és Ziccsel megközelítően azonos nagyságúnak becsülhetjük.

1340-ben már kétutcás Csicsal, északi és déli utcáján összesen 74 házhelyet említenek, melyekből 1340 előtt a *tihanyi apátságé* lett volna 12, *Töd fia Lászlóé* 42 és *Pál fia Benedeké* 20 házhely. 1367-ben határjárással épp akkora birtokot jelöltek ki a *pannonhalmi apátságnak*, mint amekkora a tihanyié volt eredetileg. Ekkor tűnnek fel Csicsalon *Paska fiai, Zichy nemesek* is, mint bérlők, ill. örökösök. 1495-ben a *fehérvári káptalannak* volt birtokrésze a faluban.

A török hódoltság Csicsal sorsát is megpecsételte. A tihanyi apátság itteni birtokairól utoljára a somogyi adólajstrom 1534. évi kivonatában esik szó. 1536 és 1548 között Csicsal (Chychal) már *Sulyok Balázsé* 3 portával. 1557. évben *Magyar Bálint* próbálja innen is behajtani jövedelmét, de már csak 1 portát jeleznek a faluban. Két év múlva pedig csak pusztaként utalnak az egykor oly virágzó településre.

Csicsal II. József katonai térképén

1583-ból ismeretes egy említése, ekkor *Battyány Farkas* a birtokosa. 1660-ban a pannonhalmi apátság dézsmajegyzéke szerint a *veszprémi püspökség* birtokába került, az oklevél szerint mint egykori *karthauzi* birtok.

A török kiűzése után – máig tisztázatlan körülmények folytán – az *Antall család* tulajdonába került, amely 1856-ig birtokolta. A török hódoltság megszűntével csak lassan állt talpra a falu, II. József katonai térképén (1782–85) még mindössze 2 házzal tüntetik fel a kiterjedt erdőséggel körülvett *Puszta Cziczal*-t.

A 2. világháborúban a közeli Kötcse már a veszélyes frontzónába került, ezért elrendelték a kitelepítését. A lakosság tartózkodási, ill. befogadó helyéül Medgyespusztát és Csicsalpusztát jelölték ki.

A környéki puszták háború utáni egyesítését követően indult fejlődésnek a falu, most már Somogymeggyes néven. A jelentős létszámú evangélikus gyülekezet 1950-ben templomot épített. Az új katolikus templomot 1984-ben szentelték fel. A település élni akarását, összefogását bizonyították akkor ezek az építkezések. A létesítésüknél kisebb áldozatvállalással állaguk fenntartható, csak legyen fontos valamennyiünk számára a hitünk szerinti élet.

Irodalom: Dr. Erdélyi L.: A tihanyi apátság története (1908)

Dr. Sipos Imre

A középkori Csicsal falu helye a szántásban

KÖNYVAJÁNLÁS

Joseph Ratzinger neve már nem lehet ismeretlen egyetlen katolikus hívő előtt sem, hiszen II. János Pál pápánk után a bíborosi testület őt választotta ki méltó utódnak. A konklávé eme döntését az egész világ hívő közössége nagy-nagy szeretettel fogadta, hiszen az előző pápa mellett betöltött szerepe, életútja, eddigi írásai, valamint a Hittani Kongregáció irányítása, mind azt bizonyítják, hogy a sixtusi kápolnában a Szentlélektől megvilágosított bölcs döntés született.

Az *Isten és a világ* című könyvét azonban még mint bíboros adta közre. Már akkor meglepte olvasóit hagyományt tisztelő, arra épülő, de mégis friss, előremutató könyveivel, megnyilvánulásaival. Korunk, amelyben élünk meglehetősen tartózkodó, illetve ellenséges a kereszténységgel szemben. Ebben a műben számtalan olyan kérdésre választ kapunk, melyek minden embert, hívőket és nem hívőket, katolikusokat, vagy más vallásúakat egyaránt érdekel. Ezekből csak néhányat említek: Hogyan tanulunk meg szeretni? Milyen az Isten? Mi a hit és a tudás viszonya? A helyes és téves aggodalmaskodás. Az Egyház lényege és küldetése. A hit válsága. A kételkedés. Sok ember azt mondja, hogy természetesen hisz Istenben, de nem érdekli az Egyház, mert az emberi alkotás. A bíboros mindezekre, és még nagyon sok más, Peter Seewald újságíró által feltett kérdésre válaszol.

Az Egyház helyzete jelenleg Európa nyugati részén jelentős válságban van. Nem csak a megszületett gyermekek száma csökken, hanem a megkereszteltek száma is. Ebben a helyzetben az Egyháznak kétségkívül élő, lelki áttörésekre van szüksége. Arra, hogy az igazi keresztények a mindennapi életben példát mutassanak mély hitükről viselkedésükkel, másokhoz fűződő segítőkészségükkel. Az Egyház igazi kincsei Szent Ágoston szerint is a szegények, az özvegyek és az árvák, vagyis mindazok, akik segítségre szorulnak. Végezetül arra a kérdésre, hogy milyennek látja az Egyház jövőjét, a bíboros úr rendíthetetlen hittel mondja: „Bátran léphetünk a jövőbe, mert az Úr egészen biztosan akkor is velünk lesz."

Bükiné Sz. Ilona

Nyár végi párbeszéd

– Jaj, már alig várom, hogy elkezdődjön az iskola! – fohászkodott az egyik esti mise után egy törökkoppányi nagymama, akit nagyon elfárasztottak már unokái.

– Én meg attól félek – vallotta be őszintén Jenő atya...

ANYAKÖNYVI HÍREK
2005. II. negyedév

KERESZTELÉSEK

Törökkoppányi plébánia területén: Lak György és Falk Anikó leánya, Mária (máj. 4. – Törökkoppány); Becze Jenő és Jakabó Krisztina fia, Dávid Jenő és leánya, Krisztina Klára (máj. 4. – Törökkoppány),

Miklósi plébánia területén: Erbár Ferenc és Pasztler Anikó fia, Milán János (jún. 26. – Miklósi); Tavasi Sándor és Pasztler Erika fia, Bence (jún. 26. – Miklósi),

Kapolyi plébánia területén: Brunträger Norbert és Bognár Bernadett fia, Dániel István (máj. 1. – Kapoly); Németh Károly és Takács Beáta leánya, Ágnes (máj. 1. – Kereki); ifj. Király Imre és Szabó Szilvia fia, Máté (máj. 15. – Kereki), Horváth György és Varga Éva fia, Endre Lajos (máj. 15. – Pusztaszemes); Takács Zsolt és Fekete Andrea Ilona fia, Dávid és leányai, Alexandra és Andrea (máj. 22. – Kereki) részesült a keresztség szentségében.

ESKÜVŐ

Miklósi plébánia területén: Holczbauer Tamás és Kovács Tímea (máj. 14. – Zics),

Kapolyi plébánia területén: Paál Balázs és Fodor Szilvia (máj. 7. – Somogymeggyes); Fejes Gábor és Váradi Szilvia (jún. 18. – Kapoly) szentségi házasságban ígértek egymásnak örök hűséget falujuk templomában.

HALÁLOZÁS

(Zárójelben a temetés helye olvasható)

Törökkoppányi plébánia területén: özv. Gábor Viktorné szül. Ács Irén (72 é. – ápr. 2.) (Törökkoppány); Cseh Ottó (54 é. – ápr. 23.) (Somogydöröcske); Őri István Mihály (46 é. – máj. 6.) (Somogydöröcske); özv. Cser Ferencné szül. Ilia Gizella (75 é. – jún. 30.) (Törökkoppány),

Miklósi plébánia területén: özv. Balha Vilmosné szül. Korcsog Julianna (84 é. – ápr. 18.) (Miklósi); Szikora Bertalan (68 é. – ápr. 20.) (Zics); özv. Kovács Józsefné szül. Németh Erzsébet (71 é. – ápr. 21.) (Somogyegres); özv. Rentler Jakabné szül. Albrecht Rozália (94 é. – máj. 11.) (Zics); Nieder Tibor (53 é. – máj. 15.) (Somogyegres); Ágyik János (84 é. – máj. 19.) (Somogyegres); özv. Spantler Józsefné szül. Varga Teréz (82 é. – jún. 26.) (Miklósi),

Kapolyi plébánia területén: özv. Huszár Ferencné szül. Peringer Irén (72 é. – ápr. 10.) (Kapoly); Tóth Ferenc (83 é. – máj. 30.) (Kereki); Pap Lajos (86 é. – jún. 2.) (Kapoly); özv. Hartman Istvánné szül. Intervisz Terézia (98 é. – jún. 11.) (Pusztaszemes); özv. Fejes Istvánné sz. Juhász Katalin (91 é. – jún. 19.) (Somogymeggyes); Major Judit Irén (51 é. – jún. 24.) (Kapoly) elhunyt.

Az imádságról

Aki abbahagyja az imádságot, az egy ideig még lelki tartalékaiból él, azután szélhámoskodásból.

Josemaría Escrivá

MAGVETÉS

Szent János Apostolról és Remete Szent Pálról Nevezett Közösség időszakos lapja: S.J.P. szerzetesház 8669 Miklósi, Petőfi u. 49. Szerkesztik: **Dr. Sipos Imre atya** és **Galbavy Jenő József prior atya**. Alapította: **† T. Flink Kornél**. Komputertipográfia: **Szurmay László**. Készült: FliSzu-val. Nyomás: **MIKROPRINT 2005. Kft.**, Veszprém. Kiadja: **Fné. Horváth Zsuzsanna** Lap- és Könyvkiadó, 8174 Balatonkenese, Csokonai út IV/2. Tel.: 06-70/336-6218.